

1992
2012

Kerkblad

20
JAAR

Twintig met toekomst

Veertiendaags informatie- en opinieblad Protestantse Gemeente Assen

Lezen we over pakweg twintig jaar nog een kerkblad of gaat dan naar jullie idee alles digitaal? Dat was de vraag die de redactie voorlegde, met het verzoek daarover iets te schrijven in deze jubileumbijlage ter gelegenheid van het twintigjarig bestaan.

Je zou nog een stapje verder kunnen gaan, dus niet: Lezen we dan nog wel een kerkblad? maar: Bestaat er nog wel een kerkblad over twintig jaar? Of nog een stapje verder: Bestaat er überhaupt nog wel een kerk over twintig jaar? Maar zo ver ging de vraag niet.

In z'n huidige vorm zal het kerkblad dan niet meer bestaan, verwacht ik. Alles wijst er op dat we de kant van de verdere digitalisering opgaan. De krant kun je compleet op internet vinden, inclusief een heel archief, en ook al op iPad. Boeken kun je lezen op eReader. Ook het Kerkblad is geheel te lezen op de website van de Protestantse Gemeente Assen. Voordat je het blad in de brievenbus krijgt, kun je op de site al een korte inhoud van de voornaamste artikelen lezen.

Is het Kerkblad een blijvertje?

Hoe snel is dat bij het Kerkblad eigenlijk gegaan? Ongeveer in het midden van die twintig jaar dat het Kerkblad bestaat, ben ik als eindredacteur in de rijdende trein gestapt. In die tijd werden de eerste diskettes (floppy's zeiden we toen) met artikelen aangeleverd. E-mail was er nog minimaal. Het overgrote deel van het Kerkblad werd op de drukkerij nog gezet en gecorrigeerd.

Als redactie hebben we ons toen ten doel gesteld: zo spoedig mogelijk een totale digitale aanlevering van al het materiaal (tekst én foto's) aan de drukkerij. Onder de voortvarende leiding van ons toenmalige redactielid Gerrit van Bohemen is dit binnen een goed jaar gelukt. In dit verband wil ik zijn naam zeker noemen, want hij heeft in deze ontwikkeling een prominente rol gespeeld. Wie binnen en ook buiten de redactie heeft in die tijd geen support van hem gehad? Als ik terugkijk op de laatste jaren, dan zie ik dat deze ontwikkeling nog steeds verder gaat. Zelfs is het niet meer nodig, zoals in mijn tijd, eens in de twee weken naar de drukkerij te gaan om de opgemaakte pagina's te bekijken en eventueel laatste wijzigingen aan te brengen. Die controle kan nu ook via de computer, dus gewoon vanuit Assen.

Lezen we over twintig jaar nog een kerkblad of is alles dan digitaal? Ik heb altijd in de grafische sector gewerkt en die wereld is mij nog lief. Dan heb je een krant, een boek of tijdschrift graag in gedrukte vorm, dus tastbaar in je handen. Bij leven en welzijn ben ik over twintig jaar 93, dus dan helemaal.

Arnold van den Bos

Twintig met toekomst

Kees Mulder, eindredacteur 2004-2009

Het Kerkblad bestaat twintig jaar. En over twintig jaar nog? Wat is er veranderd in werkwijze, vorm of inhoud de afgelopen jaren? Kunnen we lijnen doortrekken naar de toekomst?

De grootste verandering in de afgelopen jaren is die in de werkwijze. In het begin werd alles op papier aangeleverd bij de redactie. Toen ik als eindredacteur begon, medio 2004, werd al veel kopij digitaal verstuurd en verwerkt. Maar niet iedereen had toen thuis een computer. Nieuwe redactieleden kregen een computer in bruikleen! De papieren proefdruk controleerde ik bij de drukkerij. Nu gebeurt dat meestal digitaal, in goed overleg met hun medewerkers.

Nieuwe lay-out

Een andere grote verandering was de overgang van het grijze Kerkblad naar de fullcolour vormgeving. Het was hoog tijd voor vernieuwing! We hebben uit ontwerpen van Gerard Alberts een keuze gemaakt en in september 2006 verschijnt het Kerkblad voor het eerst in de huidige kleurrijke vorm.

Wikken en wegen

Natuurlijk heeft het Kerkblad steeds geprobeerd de actualiteit, binnen of buiten het kerkelijk erf, mee te nemen. Soms moet je als redactie wat terughoudend reageren. Op andere momenten wil je er direct over schrijven. Dat wikken en wegen is het echte werk voor alle

redactieleden. Ik herinner me, na de moord op Theo van Gogh, de oproep van Drentse organisaties om je niet door angst te laten leiden, maar je in te spannen voor gesprek, ontmoeting en debat. We hebben toen in interviews Assenaren met een moslimachtergrond laten vertellen hoe zij als moslim in Assen leven.

In april 2007 wint het Kerkblad de eerste prijs voor de inhoud van het paasnummer. De regionale Raad van Kerken organiseerde samen met het Dagblad van het Noorden de prijsvraag. In totaal deden 47 kerkbladen mee. Een bijzondere stimulans voor de redactie om te blijven proberen een aantrekkelijk Kerkblad te maken!

Overleven

Informatief drukwerk is zeer gevoelig voor vervanging door digitale media. Nieuws op pa-

pier bestaat al bijna niet meer: dat heb je al lang gezien op tv of internet. Er komen steeds nieuwe mediavormen bij, maar veel oude blijven bestaan. Blijkbaar is er ruimte voor kwaliteit en diepgang.

Kerkblad wint 1e prijs voor inhoud paasnummer 2007.

V.l.n.r. Tineke van Twillert, Harry Harmsen, Yvonne Lussenburg, Kees Mulder, Gerben Althuis

Ik denk dat er voor het Kerkblad een toekomst is, op papier of digitaal. Beide wegen zijn al ingezet. Om te overleven is de inhoud veel belangrijker dan de vorm. Blijf streven naar kerkelijke informatie uit de eigen wijken en naar heldere analyses en opinies in hoofdartikelen. Stel steeds het menselijke aspect centraal! Hoofdartikelen moeten diepgang hebben, er is al heel veel oppervlakkige informatie op tv en internet. Diepgang en kwaliteit vragen wel tijd en overweging. Het Kerkblad kent nu kundige schrijvers. Die heb je dus hard nodig om te overleven!

Twintig jaar wijkhoofd bezorging van het Kerkblad

Koffie en thee staan klaar voor de bezorgers

“Op de donderdagmorgen dat het Kerkblad wordt opgehaald door de bezorgers is het is hier erg gezellig. Iedereen loopt in en uit, er staat koffie en thee klaar en er is altijd tijd voor een praatje.” Jannie Lugtenburg is al vanaf 1992 wijkhoofd bezorging in Vredeveld. “Ik ben, denk ik, al 25 jaar bij het bezorgen van kerkbladen betrokken, eerder verzorgde ik de bezorging van het gereformeerde kerkblad.” Jannie heeft voldoende bezorgers voor het Kerkblad. “Zelf heb ik geen wijk, bij ziekte of vakantie neem ik het bezorgen die keer over. Op deze manier kan ik altijd inspringen als dat nodig is. De helft van mijn bezorgers is bijna of over de tachtig jaar. Ik ben op zoek naar jongeren die het bezorgen kunnen overnemen.”

Op woensdagmorgen, om de twee weken, wordt het Kerkblad door Diek Neerhof bezorgd. Jannie verdeelt daarna de Kerkbladen in de bezorgstapels en zet ze in de hangmappenwagen klaar, die onder het afdak op de

bezorgers staan te wachten. De bezorgers kunnen hun stapeltje af komen halen op woensdag of donderdag, wat hen het beste uitkomt.

In Vredeveld nemen de bezorgers ook andere post voor de kerk mee, bijvoorbeeld de kerstgroet, de paasgroet en ons blad Inzicht (opinieblad van wijkgemeente Vredeveld, verschijnt vijf keer per jaar). Het zijn ook vaak dezelfde mensen die voor

de bezorging van deze kerkpost zorgen.

“Toen ik twintig jaar geleden begon als wijkhoofd voor het Kerkblad had ik 21 bezorgers. Nu zijn er nog 15 over. Er zijn minder abonnees dan voorheen. De bezorgers brengen ieder 5 tot 24 Kerkbladen per persoon rond. Een aantal bezorgers brengt het Kerkblad al twintig jaar rond! Jammer genoeg wordt steeds moeilijker om mensen te

vinden die het Kerkblad willen bezorgen. De meeste jongeren hebben er geen tijd voor. Ook op andere manieren ben ik actief voor kerk en samenleving. Eén keer per maand zet ik, samen met een groep mensen, het blad Inzicht in elkaar. Daar is dan ook weer een groep kerkbladbezorgers bij betrokken, en het is heel gezellig om elkaar op die manier weer tegen te komen. En volgend jaar zomer ga ik fietsen voor Pink Ribbon. Met een groep van 39 dames en één heer gaan we van Groningen naar Londen fietsen om geld in te zamelen voor het onderzoek voor borstkanker. Op 14 juli vertrekken we voor een tocht van twee weken. Indien nodig neemt de familie Van Veen het van mij over, want het Kerkblad moet natuurlijk bezorgd worden.”

Yvonne Lussenburg

v.l.n.r.: dhr. Prins, mw. Strijk, mw. Hoekstra, mw. Lugtenburg, dhr. Venema en dhr. Van Veen

Bij de voorplaat

Je krijgt een telefoontje van de redactie of je de voorkant van het Jubileumnummer van het Kerkblad wilt maken. Het Kerkblad bestaat en dat vraagt om een speciale uitgave met als thema: 20 met toekomst. Daar zit je dan. Daar ben je klaar mee! Uiteindelijk kreeg ik het idee van het getal 20 en dat in het kwadraat...

Maar dat vond ik toch te simpel en te exact! Het Kerkblad gaat toch over het grote verhaal van God en de mensen ... Nee, ik moest iets anders hebben. Toen kreeg ik in oktober het kunstblad voor mensen van 6 tot 106: DADA en dat nummer ging over Dutch Design. Voorop stond onder andere de stoel van Maarten Baas die hij maakte in opdracht van Amnesty International voor de Chinese winnaar van de Nobelprijs van de vrede Lin Xiaobo. Hij mocht het land niet uit en zijn stoel bleef leeg tijdens de ceremonie!

Maarten Baas maakte in zijn bijzondere kleistijl een stoel met als rugleuning een hoge ladder als symbool van de vrijheid.

In de jaren tachtig maakte ik eens een serie schilderijen bij een preken-serie van ds. Nawijn over dromen: de droom van Jozef, de droom van Mozes en de droom van Jacob. In de laatste had ik uiteraard een ladder geschilderd, een paar veren geplakt als symbool voor de engelen die de ladder op en neer vlogen en ook een portret van Martin Luther King. Jacobs droom kwam uit: hij kwam terug in Bethel en Martin Luther King's 'I have a dream' kwam uit met de verkiezing van Obama als eerste 'zwarte' president van de Verenigde Staten.

Een ladder als symbool van de toekomst! Met een veelkleurige achtergrond; een veelkleurigheid die overeenkomt met de veelkleurigheid van onze kerk. Een donkere kleur als rots waarop de ladder staat en gaande naar het licht en de gouden kleuren van de toekomst. Want wij hebben ook een droom!

Ate Hamstra

Twintig met toekomst

Het kerkblad als communicatiemiddel

Bert Altena

Een jubileum nodigt uit om niet alleen terug te blikken, maar ook om vooruit te kijken. Hoe zal het Kerkblad zich ontwikkelen? Hebben kerkbladen in het algemeen hun langste tijd gehad? Hebben we over weer eens twintig jaar nog steeds zoiets als een kerkblad?

Het is altijd wat hachelijk je aan dit soort bespiegelingen te wagen. Ze hebben een hoog openeind karakter. Toch is er misschien wel wat te zeggen bij deze vragen, die niet alleen relevant zijn voor een jubilerend kerkblad, maar voor iedereen die bij kerkelijke communicatie in brede zin betrokken is.

Volgens sommigen beleven we met de opkomst van de zogenaamde social media een nieuwe fase in een communicatieve revolutie. Zoals de uitvinding en beschikbaarheid van de boekdrukkunst en de komst van massamedia als radio en tv eerder in de geschiedenis voor een omwenteling hebben gezorgd, zo geldt dat nu voor de nieuwe media als internet en mobiele telefonie. Ze veranderen niet alleen onze communicatie in technische zin, maar ook structureel. Informatie wordt anders gebruikt door de zender en anders verwerkt door de ontvanger. Overigens is dat een te statisch beeld, hier de zender en daar de ontvanger. In de praktijk van de communicatie is het een voortdurend heen en weer tussen beide posities. Maar in het algemeen geldt voor informatieoverdracht in het tijdperk van de sociale media: het moet korter, pakkender, beeldender, persoonlijker, anders pikt ons brein het niet meer op.

Vergelijk het maar met de veranderde manier waarop we de krant lezen. Voorheen lezen we de krant, nu scannen we de koppen (koppensnellen). Wie leest nog een artikel van a tot z? Vaak begin je ergens te lezen,

getriggerd door een kadertekst of, heel belangrijk, door een pakkende foto. Als je 'gegrepen' bent, lees je verder, of begin je van voren af aan. We zappen door een krantenartikel heen, pikken her en der wat signalen op, en, als we onszelf de tijd gunnen, keren we op een later tijdstip terug om selectief verder te lezen. Dit veranderde leesgedrag geldt dan ook nog eens voor een bepaalde generatie. Jongeren lezen nauwelijks kranten meer, of het moet zijn de op hun snelle leefstijl aangepast nieuwskoppenkranten die gratis op het station worden verstrekt. Wel nieuws, geen achtergrond.

Vergelijk een huidige voorpagina met die van enkele decennia geleden (uw geboortedag?) en je ziet meteen het verschil: de foto's. Beelden zijn niet meer weg te denken uit de krant.

Nu is het maar de vraag of je het Kerkblad moet vergelijken met de krant. Een krant verschijnt dagelijks en ons Kerkblad slechts eens in de veertien dagen. De krant verslaat de actualiteit, dat wil zeggen: het nieuws van gisteren. Het Kerkblad wordt veel meer gebruikt om komende activiteiten aan te kondigen.

Het Kerkblad is het mededelingenblad van de vereniging PGA. Het is in eerste instantie bedoeld voor de leden, zodat ze weten wie er aanstaande zondag staan opgesteld en hoe laat de wedstrijden beginnen. Het Kerkblad vervult zo een functie in een instituut dat uit leden bestaat, zoals je dat met vele andere organen kunt vergelijken. Op die manier zal het ook nog wel een tijd blijven bestaan, maar tegelijk zie je een tendens dat instituten afkalven en netwerken steeds belangrijker worden. Flexibele gemeenschappen, waar mensen van tijd tot tijd en bij een bijzondere aanleiding informatie delen en met elkaar communiceren. Dat vraagt dus een andere aanpak dan één keer in de veertien dagen een paar bedrukte dode

bomen op je deurmat. Niet meer schieten met hagel, maar met een gericht schot. Hoe krijg je de informatie daar waar die gewenst is en opgepikt wordt? Er zijn collega's die via Twitter en Facebook aanwezig zijn in de sociale media. Misschien liggen hier ook mogelijkheden voor het Kerkblad? Ik weet dat niet precies, maar misschien is het een gedachte om de brainstorm voor de komende twintig jaar mee te openen?

Naast de functie als mededelingenblad, wil ons Kerkblad ook bijdragen aan de meningsvorming. Het is volgens de gevorderde titel een informatie- en een opinieblad. Uit mijn eigen tijd in de redactie herinner ik me dat dit aspect best lastig in te vullen is. Informatie doorgeven is relatief eenvoudig, maar wat betekent het om opinieblad te zijn? Dat er een rubriek ingezonden brieven moet komen? Niet altijd zijn reacties relevant, zeker niet met een zo lage verschijningsfrequentie. Discussies zijn al weer achterhaald voordat ze op gang komen. Moet je dat wel willen? Het Kerkblad heeft een belangrijke rol in het versterken van het gemeenschappelijk PGA-gevoel en door

discussies aan te wakkeren en verschillen uit te meten, kan dat in gevaar komen. Het opiniërende zit hem daarom vooral in de achtergrondartikelen, de interviews en themanummers die het Kerkblad regelmatig publiceert. Daarmee worden inhoudelijke keuzes gemaakt, maar ook daarvan geldt dat er oog is voor de gevarieerde belevingen in de achterban.

Mijn indruk is dat dit ook voor de nabije toekomst een goede keus blijft. Voor discussie en meningsvorming, die onontbeerlijk zijn in een levende organisatie, zijn er andere gelegenheden en communicatiemiddelen. Belangrijk is dat de informatie via het Kerkblad persoonlijk getint is. De verhalen over wat mensen beweegt, zijn meestal het interessantst. De kracht van beeldmateriaal is een ander belangrijk punt. Gelukkig heeft het Kerkblad zich in de afgelopen jaren op deze beide punten ontwikkeld. Belangrijkste blijft toch dat je in je kerkelijke communicatie iets te melden hebt. Maar de boodschap wint aan kracht wanneer die in een goede, aanstekelijke en eigentijdse vorm gestoken wordt.

Twintig jaar, met toekomst!

Twintig jaar geleden kwam het eerste Kerkblad uit. Een bijzonder moment voor hervormd en gereformeerd Assen. Om dat alles goed te begeleiden werd een redactieraad gevormd, die de redactie van het Kerkblad hielp de artikelen te zoeken op een manier dat recht werd gedaan aan de veelkleurigheid van de lezers.

Het Kerkblad werd in de loop van de tijd kleuriger, met meer illustraties. Maar de doelstelling blijft hetzelfde: de lezers informeren over wat er in de kerk in Assen en daarbuiten gebeurt. Hoe willen we over twintig jaar geïnformeerd worden over het reilen en zeilen in de Protestantse Gemeente Assen? Op een papieren kerkblad, via een

internetkrant, via twitter? In deze speciale jubileumuitgave kunt u lezen over verleden, heden en toekomst van het Kerkblad. In dit jubileumnummer treft u veel namen aan van mensen die in de afgelopen twintig jaar met het Kerkblad bezig zijn geweest. Of u genoemd bent u niet, we bedanken van harte alle men-

sen die zich in de afgelopen twintig jaar voor het Kerkblad hebben ingezet.

Redactie

Gesprek met Ate Hamstra

Met mijn talenten iets doen voor de kerk

Auckjen Ridderbos

Terwijl we samen kijken naar zijn ontwerp voor het jubileumnummer van het Kerkblad, merkt Ate op dat dit heel anders is dan zijn vroegere werk en met een tevreden lachje stelt hij vast: "je ontwikkelt je".

Kun je iets meer vertellen over je eigen ontwikkeling wat betreft tekenen en schilderen?

Vroeger - zeg maar in de tachtiger jaren - maakte ik meer concrete tekeningen. Als er in de tekst een beeld werd gebruikt, dan maakte ik daar een tekening bij die letterlijk weergaf wat de woorden zeiden. Ik ben ook eigenlijk een tekenaar. Na mijn herseninfarct in 2006 had ik het heel erg nodig om weer aan de slag te gaan met tekenen, dat was mijn houvast. Als ik in die eerste tijd een rechte lijn wilde trekken moest mijn vrouw de liniaal vasthouden, zo onvast was ik toen eerst nog met mijn linkerhand.

Het schilderen van het voorplaat Pasen 2010 van het Kerkblad was voor mij een omslag. Toen ben ik losgegaan

Je maakte indertijd het voorblad voor het eerste nummer van het Kerkblad en nu zijn we twintig jaar verder en heb je het jubileumnummer een prachtige voorkant gegeven. Kun je ook iets laten zien van wat je in de tussentijd hebt gemaakt?

Wat ik voor de kerk heb gemaakt bewaar ik in een speciale map, die o.a. vol zit met tekeningen voor kerst-, paas- en pinksternummers. Ook de kerstgroet van de wijkgemeente heb ik altijd gemaakt. Ik tekende vroeger al voor de Kerkkrant: bijvoorbeeld de tekeningen van de diverse kerken die boven

meer dan één dag of avond per week. Ik heb ook wel andere dingen gedaan in de kerk, maar dit is mijn ding. 't Liefst doe ik iets voor de kerk met waar ik goed in ben, met mijn talenten.

Als aan jou gevraagd wordt iets te maken voor één van de christelijke feestdagen, doet dat dan ook iets met je eigen geloof?

Ja, als je zo'n opdracht krijgt begin je gelijk te denken. Je gaat ook lezen: de bijbel, het liedboek en andere boeken. Wat je je afvraagt is: kan ik met betrekking tot dit feest een nieuw gezichtspunt in beeld brengen? En hoe dan? Ik ben dus heel intensief bezig met het feest waarover het moet gaan.

Kun je iets vertellen over het proces bij jou zelf nadat je een opdracht hebt gekregen?

Laat ik eerst zeggen dat ik het leuk vind om een opdracht te krijgen, al werk ik ook graag vrij. Een opdracht heeft iets van een uitdaging: je moet je verhouden tot een bepaald onderwerp. Soms gaat het gemakkelijk, dan kom ik - zoals te tegenwoordig zeggen - in een 'flow' en ben ik lekker bezig. Deze keer heeft het me veel moeite gekost om het thema 'twintig met toekomst' te verbeelden. Als het er dan toch uitkomt ben ik helemaal blij en kijk ik met voldoening naar wat ik gemaakt heb. En soms dan ga je er steeds meer in zien: mijn vrouw merkte op dat op bepaalde NBV-uitgaven ook een ladder staat afgebeeld. Daar had ik niet aan gedacht. Bijzonder hè?

Was het niet spannend om als laatste de zwarte ladder aan te brengen

in het kleurige geheel dat je had gemaakt?

Nee, want ik had eerst verschillende ladders getekend op doorzichtig papier en die erop gelegd. Toen heb ik gekeken wat het mooist was en ook het oordeel van mijn vrouw gevraagd (dat doe ik niet altijd). Het was fijn om bij het tekenen van de ladder te ervaren dat het gebruik van mijn linkerhand vijf jaar na het infarct nog steeds verbeterd.

Wat zou je nog graag willen zeggen?

Vergeet mij maar eens een keer, ik hoef niet zo nodig. Begrijp me goed: ik wil altijd graag iets maken voor het Kerkblad. Maar ik vind het heel leuk dat ook andere en vooral jongere mensen de kans krijgen. Vooral als er weer andere technieken worden gebruikt vind ik dat heel boeiend. Ik hoef niet steeds vooraan te staan en kan met veel plezier kijken naar wat anderen maken.

Pasen: kruis-verbanden

Het blaadje van de scheurkalender is een dagvlieg. Je scheurt het af, misschien lees je de voorkant, nog meer misschien de achterkant, en het verdwijnt in de blauwe container. Een dagblad gaat dezelfde weg. Koppen snellen en daar blijft het meestal bij. Weekbladen en maandbladen hebben misschien recht op een wat langer leven, maar oud papier is aller lot. Nee, dan de bladen van een boek. Die zijn duurzaam. Ze kunnen een leven mee, want een dierbaar boek doen je kinderen pas na je dood naar de boekenbeurs, en wellicht krijgt het dan nog een tweede of derde leven. En wat denk je van de bladen van de bijbel? Die hebben een eeuwigheidswaarde, niet alleen door hun inhoud, nee, niemand legt toch een oude afgelezen bijbel bij het oud vuil? Maar wat nou met het Kerkblad? Het zit tussen servet en tafellaken van week- en maandblad, gaat over God maar is geen bijbel. Heeft het toekomst, levenslange of eeuwigheidswaarde?

Ik kijk naar buiten en zie verschillen. De eik, de berk, de catalpa, de kers, de appel - geen boom is gelijk. Eén ding hebben ze gemeen, ze laten allemaal in de herfst hun bladeren vallen. Niet allen tegelijk, de ene boom is de andere niet, het ene blad is het andere niet. Zelfs na het vallen is er nog verschil in 'levensduur'. Alle bladeren verteren - een actief proces! -, maar de tijd waarin verschilt. En in het voorjaar krijgen alle bomen weer hun eigen nieuwe bladeren op hun eigen tijd!

Internet niet groot genoeg

Kijk naar de bomen als je wilt weten of er nog toekomst is voor het Kerkblad. Van zwart-wit naar kleur, van groot formaat naar tabloid, van op schrift naar facebook, jaar in jaar uit vernieuwing - ook een actief proces! En jij en ik weten dat er vanuit de Kerk genoeg, zelfs meer dan dat, te vertellen en te beschrijven is. Naar analogie van de evangelist Johannes: Als dat alles opgeschreven zou worden, zou Internet, denk ik, te klein zijn voor Google die dat alles zou moeten rubriceren.

Vernieuwingsprocessen kunnen eeuwig doorgaan. Maar als een boom sterft en valt: geen nieuwe bladeren! Zo ook: als de Kerk valt, sterft ook het blad van de Kerk. Sterker nog, als jij en ik de Kerk laten vallen zal ook het blad van de Kerk afsterven en niet meer vernieuwd worden. Alleen daardoor! Anders niet.

Bert Willering

met kleur, losgekomen van het tekenen en vrijer geworden met verf. Daar ben ik heel gelukkig mee. Kijk, daar hangt een van de laatste doeken die ik heb gemaakt: je herkent nog wel een beetje het tekenen, maar je ziet ook de brede kwast waarmee de verf is opgebracht.

de wijkberichten stonden. Als je deze map doorbladert kun je goed zien dat ik vrijer ben geworden in mijn werk, minder 'tekenachtig'.

Zo te zien heb je heel veel voor de kerk gedaan.

Ik heb altijd gevonden dat de kerk tijd mag hebben, maar niet

Het maken van het kerkblad

Redactievergadering

De vormgever aan het werk

Corrigeren van de drukproef

Het Kerkblad wordt gedrukt

Twintigers en hun toekomst

“Ik ben twintig en over vijf jaar...”

Mijn naam is **Sanne Sprong**. Omdat ik nog erg jong ben ga ik er van uit dat mijn leven er over vijf jaar heel anders uit ziet. Niet alleen wat betreft mijn studie en in mijn persoonlijke leven, maar ook wat betreft mijn plekje in de maatschappij. Over vijf jaar hoop ik nog steeds mezelf te zijn; mijn eigen doelen na te streven, maar daarnaast respect te hebben voor anderen en het vermogen hebben om oprechte interesse te kunnen tonen. De samenleving verandert, de kerken stromen leeg en de politiek verwoordt zich steeds grover. Mensen hebben geen geduld meer voor elkaar en rake de oprechte interesse kwijt. Zelf hoop ik dat ik over vijf jaar mijn eigen weg daarin ga. Oprechtheid en respect zijn daarbij voor mij belangrijk. Overigens geldt dit niet alleen voor de mensen om mij heen, maar zeker niet op de laatste plaats ook voor de natuur. Als gevolg van overmatig gedrag (bevising, bio-industrie) verliezen we steeds meer groen in onze omgeving. Het is tijd om balans te vinden en daarbij speelt matigheid een rol. Het is tijd om tot rust te komen en de kerk is daar een goede plek voor. Niet alleen voor die rust, maar ook om met elkaar in discussie te kunnen gaan. Ook daar speelt die matigheid een rol: met het uitzetten van extremen win je geen mensen voor de kerk. Sta daarom open, heb respect voor een ander en toon eens geduld en oprechte interesse. We moeten er met z'n allen voor gaan, want alleen dan zal voor ons allen een wereld opengaan.

Mijn naam is **Rick Huiting** en ik ben 19 jaar, ik doe nu de opleiding dierenartsassistent. Ik hoop over vijf jaar in een dierenartsenpraktijk werk te hebben.

Ik ben **Gerard Smith**, 20 jaar, mijn ouders wonen in Stadskanaal en ik heb drie oudere broers en één jongere broer. Ik ben geboren in Sint Nicolaasga. Ik werk op dit moment bij Transport & Logistiek Multa en daar hoop ik over vijf jaar nog te werken. Ik breng schone was rond bij woongroepen in

Assen, Havelte en Meppel. Een andere bus haalt het gebruikte linnengoed weer op en dat gaat naar Bolsward. Daar staat de wasserij van Rentex Floron. Ik woon in Assen aan de Aletta Jacobsweg en daar wil ik blijven wonen. Aletta Jacobsweg is een woning die hoort bij Vanboeijen. In mijn vrije tijd drum ik elke woensdag in het ICO sinds 14 november 2001. Thuis heb ik ook een drumstel en daar speel ik vaak op om te oefenen. Dit jaar en vorig jaar heb ik een openbaar optreden in de Kluut op Park Diepstroeten. Om de veertien dagen bezorg ik op donderdag het kerkblad van de PKN Assen en dat doe ik sinds 9 oktober 2003. Daarnaast ga ik om het weekend naar Stadskanaal naar mijn ouders en laat ik de honden uit.

Ik ben **Anja Hoving** en ik ben 22 jaar. Ik denk dat mijn leven er over vijf jaar uitziet dat ik met een fijn gevoel naar mijn werk ga. En lekker met de kinderen kan werken dan. En een eigen huisje heb. Verder dat ik met mijn familie een goede toekomst krijg en hopen zonder tegenslagen. En gewoon kan genieten van mijn leven en alles erom heen.

Ik ben **Annemarie Askes**, ik ben 20 jaar en ik hoop over vijf jaar verpleegkundige te zijn. Het liefst iets in de richting van kind en jeugd. Ik houd heel erg van dansen en ik zie mijzelf in de toekomst nog steeds wel op stijdansen zitten. Zo niet dan wel op een andere dansstijl, want dansen blijft mijn passie. Ook wil ik in de toekomst graag een aantal bekende culturele plaatsen gaan bekijken, zoals bijvoorbeeld Londen en plaatsen in Italië. Dit lijkt mij prachtig. Voor de rest heb ik nog niet veel verwachtingen van de toekomst. Dit laat ik zo veel mogelijk op mij afkomen en ik zie wel wat er op mijn pad komt.

Bas Guchelaar
Er werd mij gevraagd een kort stukje te schrijven over mijn leven over vijf jaar. Dan hoop ik inmiddels gelukkig getrouwd te

zijn met mijn vriendin, en mijn studie afgerond te hebben. Ik hoop dan nog steeds met veel plezier voor de klas te staan en zelf ook kinderen te mogen krijgen. Maar bovenal hoop ik gewoon in alle gezondheid een gelukkig leven te kunnen blijven leiden onder familie en vrienden.

Jesse Blekkenhorst
Over vijf jaar weet ik nog niet waar ik ben en wat ik doe. Ik weet niet met wie en misschien zelfs niet waarom.. Ik leef namelijk met de dag. Mijn reden daarvoor is simpel en het beste te verwoorden in het Engels: Yesterday is history. Tomorrow is a mystery. Today is a gift. That is why they call it the present. Op dit moment dus today. Studeer ik in Leeuwarden, woon ik in Groningen, voetbal ik in Assen en speel ik in een band. Ik heb dus wel een behoorlijk druk leven. Dat is ongeveer mijn leven.

Deze editie van het Kerkblad staat speciaal in het teken van het getal '20'. Als twintigjarige wil ik natuurlijk graag mijn bijdrage aan deze editie leveren.

*Tomorrow is a mystery.
Today is a gift. That is why they
call it the present.*

Voor de mensen die mij niet kennen, zal ik mij eerst even voorstellen. Mijn naam is **Laura Noord**. Nadat ik ben geslaagd voor het vwo aan het CS Vincent van Gogh, ben ik gaan studeren. In de weekenden ben ik thuis bij mijn ouders in Kloosterveen en doordeweeks studeer en woon ik in Groningen. Met veel plezier studeer ik Nederlandse Taal en Cultuur aan de Rijksuniversiteit Groningen, inmiddels zit ik al in het derde jaar. Ik volg op dit moment ook bijvakken pedagogiek en communicatie. Welke richting ik uit zal gaan weet ik nog niet precies. Aan de

ene kant neig ik meer richting de communicatierichting, maar aan de andere kant trekt het onderwijs mij ook. Over vijf jaar hoop ik dat ik mijn studie heb afgerond, een mooie baan heb gevonden, een mooi plekje heb gevonden om te wonen, meer van de wereld heb gezien en nog steeds kan genieten van mijn lieve familie en goede vrienden om mij heen.

Mijn naam is **Sigrid Lussenburg**. In maart word ik twintig. Op dit moment studeer ik Taal- en Cultuurstudies (TCS) aan de Universiteit Utrecht. TCS is een brede studie waar je je vooral in het eerste jaar kunt oriënteren binnen de studies van geesteswetenschappen. Ik heb dus van meerdere studies wat meegepikt, zoals Literatuurwetenschap, Keltische Talen en Cultuur, Nederlandse Taal en Cultuur, en Filosofie. In het tweede jaar, waar ik nu in zit, is het de bedoeling dat je een hoofdrichting kiest. Ik heb gekozen voor de hoofdrichting Middeleeuwen. Ik ben altijd al geïnteresseerd geweest in geschiedenis en na een vak gevolgd te hebben over koning Arthur, wist ik dat mijn roeping

bij de middeleeuwse literatuur lag. Daar wil ik dan ook mee verder. Wat ik over vijf jaar zal doen? Dat is lastig te zeggen. Ik word breed opgeleid en niet met een bepaald beroep voor ogen. Maar wellicht dat ze een mediëvist/literatuurwetenschapper nodig hebben in een archief of museum. Of misschien ben ik over vijf jaar wel fulltime schrijver. Want schrijven is iets dat ik ook leuk vind. Maar als dochter van de eindredacteur zit dat ook wel in mijn bloed.

Alle informatie van de wijken in een blad, dat door velen goed gelezen wordt. De vormgeving is van deze tijd. Regelmatig en vooral op hoogtijdagen in prachtige kleurendruk. In alle wijken blijken kunstenaars te wonen die het blad op feestdagen voorzien van beelden waarover mensen kunnen nadenken. Vaak wordt het thema van de voorpagina verder uitgediept.

‘Ons’
Kerkblad
twintig
jaar oud en
uitgegroeid
tot een
krant
waar de
gemeente
trots op kan
zijn!

Vier eindredacteuren (Lammert Huizing, Arnold van den Bos, Kees Mulder en nu Yvonne Lussenburg) maakten in de afgelopen twintig jaren dit Kerkblad samen met de overige redactieleden. Hun creativiteit, deskundigheid, enthousiasme en hobby voegden elke keer iets toe aan inhoud en vorm. Soms kreeg het persoonlijke meer aandacht, dan weer de theologische ontwikkelingen en dan weer de organisatorische.

Een blad om trots op te zijn. Er is al een prijs mee gewonnen. Deze wordt vast wel ergens gememoreerd. Het Kerkblad is een blad van formaat met een groot lezerspubliek. Koren, orkesten en activiteiten vinden de weg naar het Kerkblad, want publicatie daarin zet zoden aan de dijk. Natuurlijk gaan de websites van de PGA en de wijkgemeenten een steeds grotere rol spelen in de toekomst. In deze digitale tijd wellicht in de vorm van korte informatie met verwijzing naar de websites?? Een uitdaging voor de komende jaren. Maar vooralsnog zijn en blijven we blij met ons Kerkblad. Op naar het vijfde lustrum!

Sietske Faber-Strop, preses AK

Abonnementenadministratie

Versturen per post

Ophalen Kerkblad bij de drukkerij door Diek Neerhof

Ophalen Kerkblad door bezorgers bij de wijkhoofden

Kerkblad bij u in de brievenbus.

Onlangs kocht ik een Ipad. Een leuk hebbeding, gemakkelijk te bedienen, handig van vorm en vol met snel opvraagbare informatie. Misschien duurt het niet lang dat ieder één heeft. Bij de aanschaf van een nieuwe verwarmingsketel wordt ze al als cadeau gegeven. Zou de kerk nieuwe leden met zo'n apparaat kunnen werven? 'Kom bij ons en u ontvangt als welkomstgeschenk ...'

Ik denk niet dat dit werkt, en dat het die kant ook niet op moet gaan.

Niet vanwege de aanschafkosten: de kerk heeft - en krijgt - geld genoeg.

De kerk heeft wel wat anders, beter gezegd: heel wat meer, te bieden: ruimte, bezieling, verdieping, betrokkenheid, menslievendheid. In Bijbelse termen Geloof, Hoop en Liefde. Als ze dit moois ook werkelijk 'in de aanbieding' heeft komt het geld vanzelf wel binnen.

Zo sprak ik onlangs een predikante die net met emeritaat was gegaan. Ze had een 100%-aanstelling ondanks dat haar gemeente maar 400 leden telde en vanwege de geografische grootte ook nog eens twee kerkgebouwen had te onderhouden. Met geestdrift, en dankbaarheid, vertelde ze dat haar opvolger ook voor 100% zal worden benoemd. Niks geen bezuinigingen bij deze enthousiaste gemeente. Er komt weer een fulltime predikant omdat er genoeg werk voor is, omdat die gewenst is.

Kerk, Kerkblad en geest-drift

Niet de zorg om de financiën maar de geestdrift is bepalend. Die kunnen we ontwikkelen en tot grote bloei brengen, met hulp van de Geest.

Het antwoord op de vraag of we zonder het Kerkblad kunnen is niet zo moeilijk: zolang de kerk bestaat is er behoefte aan publiciteit daarover.

En de kerk blijft bestaan, heeft toekomst, daarover heb ik geen twijfel. Het medium dat informeert over van alles wat ze voor moois heeft te bieden, dat uitlokt tot opinievorming en leidt tot gesprek, dat is het Kerkblad. Alles in een aantrekkelijke opmaak en met gevarieerde, uitdagende thema's. Zoals ons eigen prachtige Kerkblad De vorm van dat Kerkblad? We zullen niet om het digitale tijdperk heen kunnen. Dus: het Kerkblad op website, computer en op Ipad; dus op de buis maar zeker ook ... in de bus.

Want een blad moet ook ritselen en knisperen. Net als de geest, de geest-drift. Leve de kerk! Leve ons Kerkblad!

Reinder van der Molen

Interview met ds. Ron Koopmans

Twintig jaar predikant in de Jozefkerk

Yvonne Lussenburg

Ds. Ron Koopmans (55) is al twintig jaar met veel plezier predikant in de Jozefkerk. In dit interview vertelt hij over zijn ervaringen in de wijkgemeente Holt-Esch en over het predikant-zijn in een traditionele, hervormde gemeente. Maar ook over wat hem verder bezighoudt.

"In de Jozefkerk gebruiken we een traditionele, reformatorische liturgie. Ik houd van een zekere stijl in de eredienst, een stille heiligheid, want tijdens de eredienst ontmoet je God. Ik geef graag ruimte aan kinderen en jongeren in de dienst,

Kringwerk

Er zijn veel kringen in de gemeente Holt-Esch, bijbelstudie vormt een belangrijk element in de gemeente. Vanaf het begin heb ik een aantal kringen geleid. Jongerenkring, volwassencatechese, belijdeniskring, ik doe het allemaal erg graag. Voor de volwassencatechese heb ik zelf een methode geschreven, want ik kon niets vinden wat goed bij de gemeente van de Jozefkerk past. Ook heb ik kringen geleid over Henri Nouwen (samen met ds. Esther Struikmans), Anselm Grün, Tim Keller en over het boek Compassie van Karen Armstrong samen met ds. Bert Altena.

Jongeren

Al bijna twintig jaar heb ik een jongerengroep met jongeren in de leeftijd van 16-24 jaar aan huis. Een aantal jongeren die twintig jaar geleden meededen met de jongerenkring zit nu in de kerkenraad. Er komen veel jongeren in de Jozefkerk uit andere kerkelijke richtingen, bijvoorbeeld vanuit de christelijk gereformeerde kerk, gereformeerde kerk vrijgemaakt. Soms botsen ze daar met de regels en zoeken een andere kerk. Het zijn mensen die kritisch in het geloof staan, maar die wel graag een kerkdienst bijwonen in de traditie die ze gewend zijn.

Pastoraat

Er waren jaren dat ik wel vijfhonderd bezoeken aflegde en nu nog steeds zit ik rond de vierhonderd bezoeken per jaar. Ik mis de hulp van Anke Cornelis die onlangs met het bezoekwerk is gestopt. Zij nam een groot aantal pastorale bezoeken van mij over. Ik ben heel erg blij met het werk van ds. Elly Veldman, zij doet het bezoekwerk in de tehuizen. Maar het zou erg fijn zijn als er iemand was die - naast natuurlijk de ouderlingen en contactpersonen - het ouderenbezoekwerk in de wijk zou doen.

Zingen

Ik houd erg van zingen. Tijdens mijn studie in Utrecht zong ik in de cantorij van de Oranjekerk. Later, toen ik in Oost-Groningen, in de gemeente Vriescheloo predikant was geworden zong ik bij het Winschoter Kamerkoor. Daar zongen we werken van de grote componisten. In Assen heb ik met veel plezier negen jaar in het Christelijk Mannenkoor gezongen. In 2001 ben ik het Jozefkoor begonnen. Dit koor heeft een kleine dertig leden. Dit koor heeft een gevarieerd repertoire: van Joh. de Heer tot Tussentijds.

Platform levensbeschouwing

De islam heeft altijd mijn interesse gehad. In 2007 kwam een jonge man uit Turkije bij mij wonen, Ümit (zijn naam betekent hoop). Hij is Aleviet (een vrijzinnige stroming binnen de islam). Hij heeft twee jaar bij mij gewoond. Tijdens zijn verblijf in Nederland is een nauwe vriendschapsband ontstaan. Met hem kon ik goed over het geloof praten. Door over je eigen geloof en dat van een ander te praten ga je open staan voor andere levensbeschouwingen. Helaas moest Ümit terug naar Turkije omdat hij geen verblijfsvergunning kreeg. Maar we houden contact; hij betekent veel voor mij.

Toen ds. Bert Altena vertelde dat het Platform Levensbeschouwing was opgericht wilde ik daar graag aan meedoen. Dit had meteen mijn hart, het overleg met andere groepen en moskeeën. In het platform zijn o.a. vertegenwoordigd het Wilhelmina Ziekenhuis, de Mevlana Moskee, de Marokkaanse moskee, de Sjiiitische moskee, het Humanistisch Verbond, Soefibeweging, Moluks evangelische kerk, de rooms-katholieke kerk. Het werken met het platform heeft mij heel open gemaakt voor andere geloofsbelevingen. Je kunt door het contact met andere geloven groeien in je eigen geloof. De ontwikkelingen in de samenleving waardoor mensen zich steeds meer tegen buitenlanders keren, storen mij erg. Door wat ik met Ümit heb meegemaakt, word ik daar heel fel van. Natuurlijk mag je dat niet uitstralen op de preekstoel maar dat kost soms moeite!

Kerkblad

Bij het Kerkblad voel ik mij persoonlijk erg thuis. Toen het Kerkblad pas begon was er in de wijk Holt-Esch wel wat argwaan, zou het hervormde geluid wel gehoord worden? Maar het is in de loop van de jaren een kerkblad gebleken voor alle mensen in de Protestantse Gemeente Assen."

Er was eris een Redactieraad Kerkblad. Nou ja, zolang is deze 'raad' van ons Kerkblad ook nog niet ter ziele. De vraag van de huidige redactie om een 'in herinnering' te willen schrijven heb ik spontaan beantwoord met een 'Yes I will'. Het spontane misschien voor mij wel om de goede tijd van samenwerking daarin met mijn vriend Jan Klingenberg, die veel voor het Kerkblad heeft betekend. Maar dat zijn er velen. Ik noem er nog een paar: Henk Sportel, Jan Menno Nap en Jan Gommer. Sorry voor hen die ik hier niet vermeld. Dat zou onmogelijk zijn, en de kans iemand daarbij te vergeten is zeer groot. Ik hoop, verwacht het bijna, dat alle oud-leden er met evenveel genoegen aan terugdenken als ik dat doe. Vergaderen is meestal niet leuk, vaak saai, maar ik vertrok van huis naar de vergadering met de gedachte: 'Dit wordt weer een leuke avond.'

De eindverantwoordelijkheid voor alles wat er bij ons blad (we wilden beslist niet over een krantje spreken) kwam kijken lag toen bij deze redactieraad: zoals abonneeregistratie, inning contributie, boekhouding, redactie, drukken, bezorgen, etc. De meesten die het echte, veelal volumineuze, werk aan deze taken verrichtten, waren ook lid van de redactieraad. Voor al het werk van de vrijwilligers zou ik nu nog willen zeggen 'Petje af'. De ledenadministratie en contributie-inning werd de eerste jaren door vrijwilligers uitgevoerd, en later door het Kerkelijk Bureau overgenomen.

Er was eris...

Het Kerkblad was een zelfstandig orgaan binnen de kerkgemeenschap. De opdracht van de Algemene Kerkenraad was destijds dat de contributie de kosten van het blad moest dekken. Binnen een paar jaar was er een leuke reserve gevormd en goed belegd bij een bank. De voorzitter, die de begroting en jaarrekening moest verdedigen in de Algemene Kerkenraad, kreeg de opdracht mee van de redactieleden: Denk erom, wij moesten onze eigen broek ophouden, dan mogen zij ook niet over onze reservegeldens beslissen.

Bij het zoeken naar leden voor de raad werd getracht zoveel mogelijk iedere wijk vertegenwoordigd te laten zijn en dan tevens nog rekening te houden met de kerkelijke 'kleuren', en dat slaagde redelijk goed.

Als laatste nog te vermelden de interessante taak om toezicht te houden op de redactie. Dat gebeurde dan achteraf en leverde soms boeiende discussie op.

De tijden veranderen, de redactieraad is op 14 december 2006 opgeheven, het Kerkblad bestaat nog, 20 jaar jong. Ik hoop nog vele jaren en met de altijd nog heel goede kwaliteit, zal dat zeker slagen.

Rinze Zijlstra

Krasser

Je zult maar 20 zijn

Twintig jaar geleden was er in het gezamenlijk Kerkblad van de gereformeerden en hervormden in Assen nog geen rubriek als Krasser. Je kunt je afvragen of dat een tekort was of niet. Het antwoord laat ik graag aan u over. Voor dit jubileumnummer, waarin teruggekeken wordt en ook vooruit, is in elk geval ruimte gemaakt voor deze column. Die natuurlijk wel iets te maken moet hebben met het getal 20.

Nou is twintig een raar getal. Toen ik twintig werd, meer dan twintig jaar geleden, stond 20 voor mij vooral voor 'nog geen 21'. En 21 was in die tijd de leeftijd waarop je als meerderjarige werd beschouwd ... overigens in het jaar dát ik 21 werd besloot men om het te verlagen naar 18. Ik baalde behoorlijk. Want aan het begrip meerderjarig kleefde voor mij vooral het droombeeld van zelfstandig zijn. Als ik iets later was geboren, had ik iets

eerder zelfstandig kunnen zijn, volgens de wetgeving. Als je bij het getal 20 een symbolische betekenis wilt opzoeken loop je tegen een leegte op. Elf is bijvoorbeeld het gekkengetal ... 11 november 2011 was men gekker dan gek: stelletjes beloofden elkaar om 11 minuten voor, of 11 minuten na 11 uur eeuwige trouw, men vreesde het einde der tijden omdat op 11-11-11 de komeet Elenin en de planeten Aarde, Venus en Mercurius in één lijn zouden staan. Gekke alom.

Dan heb je natuurlijk ook het getal 13, dat als ongeluksgetal te boek staat. Of 7, het bijbelse getal voor God en voor volheid. Of 12, voor de maanden van het jaar of de stammen van Israel. Of 4 voor alle windstreken. Maar 20? Daar valt niet zoveel mee te beginnen, of je moet al je tenen en vingers optellen en daar iets bijzonders bij bedenken.

Je kunt eventueel nog kijken naar de samenstelling van zo'n getal: een 2 en een 0. Om maar te beginnen bij dat laatste getal, dat eigenlijk geen getal is, maar een fictief cijfer om het rekenen eenvoudiger te maken. De nul deed pas rond 1300 na Christus zijn intrede in de westerse wereld. De Kerk beschouwde het als een heidens geval, maar de handel zag er wel gat in, waardoor het getal nu domineert op de beurzen in zowel de getallen boven als onder nul.

Het getal twee is eveneens een dubieus getal. In de oude Griekse cultuur dacht men de oneven getallen mannelijk en dus goed waren. De even getallen stonden voor het vrouwelijke en waren, dus, slecht. De 2 zou de wortel van alle kwaad kunnen zijn. Het is het getal van de twijfel, van het dualisme, van gespletenheid en ga maar door.

Vanuit een ander perspectief bekeken: de helft van 20, 10 dus, heeft wél symboolwaarde. De 10 geboden, de mens heeft - in de regel - 10 vingers en als er 10 mannen(!) zijn kan de dienst in de synagoge doorgaan. Je krijgt tien door $1+2+3+4$ op te tellen, en dat is toch een leuk wiskundig grapje. Verder is 20 op zijn beurt weer de helft van 40 en dat getal kennen we van die eindeloze tocht door de woestijn op weg naar het land van de belofte, of van de 40 weken die voor een zwangerschap staan.

In alle gevallen geldt voor 20 dat het net niet is. Treurig toch? Of moet je het anders bekijken? En is het de opmaat voor wat het allemaal nog kan worden? Dan belooft het nog veel voor de toekomst van het Kerkblad.

Helène van Noord

Twintig jaar met vereende krachten...

Twintig jaar redactie

Bert Altena, Gerben Althuis, Jan van Baardwijk, Annie Baerends, Lucie de Boer, Gerrit van Bohemen, Ad Borman, Arnold van den Bos, eindredacteur, Inge Gaasbeek, Harry Harmsen, Lammert Huizing, eindredacteur, Harmen Hummel, wnd. eindredacteur, Arie Keijzer, Jan Klingenberg, adj. eindredacteur, Leo Kok, Yvonne Lussenburg, eindredacteur, Corry van der Molen, Kees Mulder, eindredacteur, Jessica Nauta, Helène van Noord, Auckjen Ridderbos, Ank Steinfort, Kees Stroop, Tineke van Twillert, Ied Veldhuizen, Liesbeth de Vries, Rinze Zijlstra

Redactieraad 1992-2006

H.P.E. Alberts, J. van Baardwijk, A. Baerends-Schaap, G. Bakker-de Boer, A. Boelens, L.A.E. de Boer, G.E. van Bohemen, A. Borman, A.R. van den Bos, T. Boschloo, E. Burgler, S. Doornbos, B. Fidler, Jac. Goorhuis, Y.C. de Groot, H. Harmsen, L. Huizing, H. Hummel, A. Keijzer, J. Klingenberg, L. Kok, H. Kolkena, R. Koopmans, H.R. Kuiper, S. van Leeuwen-Tiekstra, E. Lindehovijs-Zijderveld, A.J. Lubbers, C. van der Molen-Sijbolts, C. Mulder, J.M. Nap, H. ten Napel, R.H. Ottens-Breider, G.J. Scheper-Nederhoed, G.M. Schollaardt-de Heer, H. Sportel, A. Steinford-Terpstra, K. Stroop, L. Tel-Brouwer, L. Touwen, B.E. van Veenen, T. Veldhuizen, L. de Vries, D.A. de Waard, R. Zijlstra

De opheffingsvergadering van de redactieraad was op 14 december 2006. Per 1 januari 2007 startten de werkgroep Communicatie en de groep Facilitair. Deze laatste bestaat uit de bezorging o.l.v. Diek Neerhof en de verzorging van de advertenties (eerst Renate Scheper, later Johan Smit).

Deze lijsten zijn met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Mochten er fouten in zitten, dan horen wij dat graag van u.

En natuurlijk de bezorging

U zou het Kerkblad niet kunnen lezen als het niet bij u thuisbezorgd werd. Daarvoor zijn heel veel bezorgers in touw die dit werk al jaren trouw doen. Er zijn meer dan vijftig bezorgers die dit al twintig jaar doen! We zouden heel graag de namen van alle bezorgers willen noemen, maar die lijst is te lang om op te nemen. We vinden het heel bijzonder er zoveel mensen zijn die al twintig jaar het Kerkblad bezorgen. Hartelijk dank voor al het werk dat iedere twee weken weer verzet wordt!

De foto's in dit kerkblad zijn o.a. gemaakt door Harry Harmsen, Otto Lussenburg en Pieter de Roest

Foto-expositie

Twintig met toekomst?!

De redactie van het Kerkblad heeft aan lezers gevraagd welk beeld zij hebben bij twintig jaar Kerkblad. De foto's kunt u van 1 februari tot 28 maart bekijken in De Bron.

Hiernaast ziet u twee foto's met dit thema van Steven Barnhoorn.

Beeld van een toekomstige 'oogst'. Wij mogen zaaien, ook aan woorden in het Kerkblad; wat er opkomt (na twintig jaar) weten we niet altijd. De symboliek van dit beeld spreekt mij aan; zeker als er ook een weg doorheen loopt.

Rekwisieten op een kerkzolder. Zullen deze nog worden gebruikt?

Zeven jaar samen optrekken voor het Kerkblad

Lammert Huizing

Het eerste contact is in de herfst van 1991 in de stationsrestauratie. Daar tref ik Henk Sportel en Jan Menno Nap, de 'pioniers' van ons Kerkblad. Achter de schermen is door veel anderen al heel wat werk verzet om te komen tot een 'fusie' van de gereformeerde 'Kerkrant' en 'Hervormd Assen'. Vier jaar gesprekken en vergaderingen, maar Henk Sportel en Jan Menno Nap vormen het gezicht naar buiten. Het samengaan van beide kerkbladen wordt gezien als een merkteken in het proces van vernieuwing dat binnen de kerken in Assen gaande is.

Na deze eerste ontmoeting volgt al snel de installatie van de redactieraad in de bovenzaal van het Kerkelijk Bureau van de Jozefkerk. Omdat de redactieraad officieel nog niet was ingesteld, wordt aan mij als kersverse eindredacteur en als buitenstaander gevraagd om deze eerste bijeenkomst te leiden.

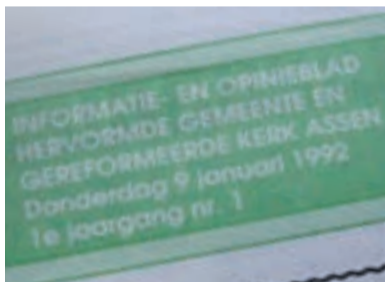

Het kost moeite om de namen en gezichten van de twintig dames en heren op te slaan in mijn brein. De mensen met wie ik in de komende jaren het Kerkblad vorm en inhoud moet geven. De redactie waarmee ik te maken krijg, bestaat uit Ad Borman, Arie Keijzer, Leo Kok en Ank Steinfort. Arie Keijzer trekt zich al vrij snel terug als redactielid en wordt opgevolgd door Liesbeth de Vries. Ook Ank Steinfort kan zich niet als redacteur blijven inzetten. Haar plaats wordt ingenomen door Jan Klingenberg. Het eerste halfjaar komen Henk Sportel en Jan Menno Nap regelmatig langs op het redactiegebouw voor de toch wel noodzakelijke begeleiding en evaluatie. Sindsdien is het Kerkblad niet meer denkbaar zonder de enthousiaste medewerking van Jan Klingenberg. Al gauw levert hij een substantieel aandeel in de totstandkoming van ieder nummer. Op de redactievergadering, iedere donderdag om de twee weken, pareert hij de vaak academische inbreng van Leo Kok. In de dikwijls pittige discussies, waarbij Ad Borman het pastorale aandeel behartigt, neemt hij geen blad voor zijn mond. Dankbaar maken we gebruik van zijn haast onbegrensde kennis over Asser toestanden en mensen.

Boeiende gesprekken

Op dinsdagmiddag komt Jan naar de sober ingerichte redactiekamer bij de Marturiakerk. Samen bespreken en bewerken we de kopij voor de volgende uitgave en ontvangen we de predikanten en andere scribenten die hun pennenvruchten hier afleveren. Soms komt het tot boeiende gesprekken over kerkelijke zaken, waar ik veel van opsteek. De kopij gaat in een

grote envelop die ik op de terugweg naar Hoogeveen deponeer in de PTT-briefbus aan het NS-station. Digitale verwerking staat nog in de kinderschoenen. We maken nog gebruik van een primitief faxapparaat, dat ik op een avond afhaal bij Roel Ruiter, de gewezen redacteur van de Kerkrant. Een week later, op dinsdagmorgen, rijden we naar drukkerij Van der Meer in Oosterwolde. De ene maand rijdt Jan, de andere maand Leo. Twee kenners van Assen die tijdens de rit hun ideeën over plaatselijke kerkpolitieke zaken uitwisselen. Het is verrijking om als buitenstaander zo achter de schermen te kijken en op de hoogte te komen van zaken die de kolommen van het Kerkblad nooit zullen halen. Op de drukkerij gaan we in conclaaf met Wiebe Oosterhof, de man die de pagina's in elkaar zet en die de pest in heeft, als er veel veranderd moet worden.

Zeven jaar heb ik de Kerkbladkar mogen trekken. Veel namen en gezichten, diverse thema's die we uitmeerden over een heel jaar, bijzondere happenings, de periodieke vergaderingen van de redactieraad, interviews met komende of vertrekkende pastores: het had allemaal te maken met het redacteurschap. We organiseren een lezersonderzoek. In 1997

bij het eerste lustrum vragen we hoogleraar Klaas Runia in Kampen voor een hoofdartikel. Trots zijn we op zijn oordeel dat we behoorlijk scoren op de 'human-interest'-kant van zaken die aan de orde worden gesteld. Uitvoerige aandacht besteden we aan het 90-jarig bestaan van de Vereniging van Vrijzinnig Hervormden. Henk Gordinou de Gouberville van de VVH is een graag geziene gast op het redactiegebouw.

Jan Klingenberg schrijft een indrukwekkend hoofdartikel 'Rouwen, een bar en eenzaam land', samen met redactielid Lucie de Boer. Het plotseling overlijden van zijn zoon Jules en de verwerking daarvan door hem en zijn vrouw moet hem daarbij hebben geïnspireerd. Het is een artikel dat heel wat losmaakt. We hebben bewondering voor de bijdragen van Wim Sangers, predikant en de vroegere directeur van de volkshogeschool Overcinge in Havelte. Hij schrijft met name over zijn indrukken van Israël dat hij meermalen bezocht. Zelf besteed ik geregeld aandacht aan Joodse hoogtijdagen en verhalen.

Ruimzinnigheid

Een hoogtepunt is op zondag 22 november 1998 een door het Kerkblad georganiseerd symposium in de Opstandingskerk over 'Ruimzinnigheid'. Het onderwerp wordt ingeleid door de bekende prof. dr. Anne van der Meiden, waarbij ik als co-referent mag optreden met de historisch georiënteerde bijdrage 'Zonder geloof vaart niemand wel'. Terugziend kan worden vastgesteld dat het Kerkblad in die eerste zeven jaar een bijdrage heeft geleverd in het leren kijken over de kerkmuren heen. 'Vragen zijn belangrijker dan antwoorden. Want vragen verbinden de mensen, maar antwoorden brengen scheiding'. Deze wijze woorden van Elie Wiesel zijn voor mij in die zeven Kerkblad-jaren in het redactiewerk een leidraad geweest. Zonder de uitgebreide Asser achterban had ik als Hoogevener de taak als eindredacteur minder goed kunnen volbrengen. Dankbaar kijk ik daarop terug. Die zeven jaar zijn, mede door het Kerkbladwerk, voor mij een verrijking geweest.

Kraanvogels symbool voor de seizoenen

De vliegende kraanvogels staan symbool voor het wisselen van de seizoenen. Het komen en gaan van trekvogels markeert deze wisseling. Sommige soorten komen en andere gaan. Wat er ook gebeurt, wat mensen ook ondernemen, deze bewegingen gaan maar door. Nog steeds is het niet helemaal duidelijk hoe deze vogels feilloos hun weg weten te vinden. Ze keren terug naar dezelfde plekken om te broeden, aan te sterken en te overwinteren. Mooie sierlijke vogels vind ik het om te zien. Met een grootte van een meter en een spanwijdte van rond de twee meter zijn het flinke vogels. Al jaren wilden we eens gaan kijken naar de trek van de 'grus'

. Dat kan bij de Oostzee of iets ten noorden van Osnabrück. Dit jaar zijn Erna en ik in de herfstvakantie op pad gegaan. Na tweeënehalf uur rijden waren we in de buurt. We zagen in die regio veel kleine en grote groepen kraanvogels. Wat een prachtig gezicht en wat een bijzonder geluid, heel indrukwekkend! Ze zochten hun voedsel veelal op de akkers waar de mais geoogst was. 's Avonds kwamen ze met duizenden tegelijk naar de natte veengebieden om te slapen. Thuisgekomen zag ik op één van mijn vele foto's, in een vliegende groep kraanvogels, het getal 20 ...

Pieter de Roest